

Naar det ærede 2det Medlem for 6te Kreds mente, at der vilde komme en Tid, hvor man i Fortsættelse af denne Lov vilde paabyde, hvornaar Karlen skal give Hesten det sidste Foder, og hvornaar Pigen skal malke for sidste Gang, saa er det jo uhyre nemt at optrække Konsekvenser af et Forslag, som fører det ud i Urimeligheder. Jeg tror ikke, der er et eneste Lovforslag, fra hvilket man ikke kunde drage Konsekvenser, som vilde blive urimelige. Det ærede Medlem ved imidlertid, at naar man tilstræber at lovgive paa dette Omraade, er det, fordi der paa dette Omraade er Forhold, som ikke svarer til dem, det ærede Medlem sigtede til. Arbejdsforholdene paa Landet, i fri Luft, i en Familie, i Samarbejde mellem faa, er noget ganske andet end tvungent Arbejde i en By fra Mørgen til Aften, bundet til samme Sted i en Butik eller et Lager. Fordi det kan være berettiget paa et Sted at forlange en Fritid, behøver det derfor slet ikke at være berettiget at gøre det paa et andet.

Det ærede 4de Medlem for 3die Kreds (Lange) var særlig betænkelig ved den Bestemmelse, som søger at sikre en fuld Udnyttelse af Søndagsfriheden. Jeg vil gerne baade til dette ærede Medlem og til det ærede 4de Medlem for 6te Kreds (Theilmann), som ogsaa var inde paa dette Forhold, sige, at gennem Helligdagslovgivningen gaar der jo to sideløbende Bestræbelser, og den ene af disse er, at Søndagen skal være en Fridag, ikke en Arbejdsdag. Det forekommer mig, at alle burde stræbe efter, at det gamle folkehjygiejniske Krav, som i de forskellige Religioner har faaet ogsaa en religiøs Karakter, nemlig Kravet om, at den syvende Dag skal være en Fridag, ogsaa virkelig kan blive gennemført saa vidt muligt. Enhver, som har beskæftiget sig med Menneskeslægten's Udvikling, ved jo dog, at Menneskene har en Trang til i visse bestemte Perioder at hvile, og til Grund for Kravet om, at den syvende Dag skal være en Hviledag, ligger der utvivlsomt en gammel Erfaring. Men i det Øjeblik, de forskellige Bestemmelser, som tilsigter at gøre Søndagen til en Hviledag, ved andre Bestemmelser sættes ud af Kraft, bliver dog Spørgsmaalet, om man ikke skal have sin Opmærksomhed henvendt herpaa og søge at bringe det til Gyldighed igen. Og nu er der ingen Tvivl om, at medens store Dele af Befolkningen har fuld Frihed om Søndagen, den ene Dag i Ugen, er der blandt Medhjælperne i Handelsvirksomhederne mange, for

hvem Søndagen ikke bliver den tilsigtede Hviledag, fordi Bestemmelserne omgaaes ved saadanne Aftaler som dem, det ærede Medlem for 3die Kreds nævned, og ofte ved Paabud, som ikke har nogen egentlig Aftales Karakter. Jeg tør ikke gaa ind paa de enkelte Forhold, det ærede Medlem nævned, og hvor det jo er muligt, at Arbejdsforholdene og Handelsvilkaarene er af en saadan Art, at det maa være ønskeligt for den Slags Forretninger at faa Lejlighed til at benytte Søndagen til særligt Arbejde. Det er just, fordi man ikke vil være rigoristisk i dette Forhold, at der er aabnet Adgang til Undtagelser. Men i Almindelighed føler jeg mig overbevist om, hvad jeg allerede sagde ved Fremlæggesen af Lovforslaget, at i hele dette Forhold mellem Principaler og Handelsmedhjælpere, som i Handelssædvaner overhovedet, hersker gammel Tradition saa overmaade stærkt, at jeg tror, at hvis man efter forstandige Principper paatvinger et Brud med disse, vil man ikke gøre Skade mod nogen som helst. Paa dette Omraade, med Hensyn til Arbejde om Søndagen, tror jeg, at en for de handlende fuldt tilfredsstillende Ordning kan gennemføres ogsaa med den Regel, der her er givet.

Mange ærede Medlemmer har udtalt deres Tilslutning til Bestemmelsen om Siddepladser. Det ærede 4de Medlem for 3die Kreds (Lange) mente, at de var faktisk indførte overalt. Jeg tror ogsaa, at i alle gode Principalers Forretninger er Siddepladser indførte, men jeg har tilladt mig at anføre, at der dog kunde være en Grund for Lovgivningsmagten til at pege paa dette Forhold, fordi der netop paa dette Omraade allerede hersker en Tradition, som saa at sige gør selve Foranstaltningen, Siddepladsernes Anbringelse, unyttigt, idet man frygter at støde an mod en Konvention, hvis Siddepladserne tages i Brug, man frygter, at det købende Publikum, idet det kommer ind i Butikken, skal føle sig stødt over at finde det ekspederende Personale siddende, skal mene, at der derigennem vises Ligegyldighed for de købende, mindre Interesse for Forretningen o. s. v., og praktisk talt bliver derfor Siddepladserne ikke benyttet. Man tør ikke benytte dem, der er ligesom lagt en død Haand paa dem, saa at de vanskeligt kan benyttes. Her er det saa, at Lovgivningen ved den Bestemmelse, der her er Tale om, siger til alle: Det er en Erfaring, at det i saadanne Forretninger er nødvendigt, at der gives Lejlighed til at sidde ned. En saadan Vejledning